

„Obrona Lwowa” Wojciech Kossak, kopia Anna Suwata, ze zbiorów Muzeum Niepodległości w Warszawie

Muzeum i Kresy

Muzeum Niepodległości w Warszawie kolekcjonuje zabytki i pamiątki związane z historią narodu i państwa polskiego w jego historycznych granicach

Gromadzi więc również zbiory mówiące o dziejach obszarów wschodnich dawnej Rzeczypospolitej: od czasów I Rzeczypospolitej przez okres zaborów, II Rzeczypospolitej po lata II wojny światowej i ostateczną utratę Ziemi Wschodnich, zwanych też Kresami Wschodnimi. Bogate, wielokulturowe

dziedzictwo Kresów jest treścią wielu ważnych, różnych przedsięwzięć realizowanych przez Muzeum Niepodległości już od 1992 roku. Sporo z nich zostało zrealizowanych we współpracy z organizacjami Kresowian, m.in. z Towarzystwem Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich, Stowarzyszeniem Grodnian im. Elizy

Orzeszkowej w Warszawie i Kołem Krzemieńczan przy Towarzystwie Miłośników Warszawy. Nową jednostką muzeum jest Dział-Instytut Kresowy. Jego powstanie było odpowiedzią na ogromne potrzeby edukacyjne Warszawy w dziedzinie wiedzy o ziemiach wschodnich dawnej Rzeczypospolitej. Potrzebę jego stworzenia sygnali-

zowali zwłaszcza ci, którzy na skutek repatriacji znaleźli się w granicach powojennej Polski, a także ich potomkowie. Dział zajmuje się też martyrologią Polaków na Kresach.

Kolekcja Leopolis

Funkcjonują trzy kolekcje, gromadzące kresowe pamiątki:

Leopolis, Sybiracka i Krzemieniecka. Najwcześniej, bo w 1992 roku, z inicjatywy Oddziału Stołecznego Towarzystwa Miłośników Lwowa powołano Kolekcję Leopolis Muzeum Niepodległości w Warszawie, będącą nawiązaniem do przedwojennego Towarzystwa Miłośników Przeszłości Lwowa. Założyciele kolekcji, w różnym czasie członko-

wie jej Rady, to dawni lwowianie i miłośnicy Kresów, m.in. Jerzy Janicki, przez kilkanaście lat przewodniczący Rady i inni. Przyjęty w styczniu 1993 roku – aktualny do dziś – program określił cele i zasady działania kolekcji: systematyczne gromadzenie materiałów historycznych, muzealnych, wszel- ➔2

To ważna i ciekawa inicjatywa

ROZMOWA | Adam Struzik, marszałek województwa mazowieckiego

JAKUB OSTALOWSKI

Panie marszałku, jesteśmy w przededniu organizowanych przez Muzeum Niepodległości w Warszawie II Muzealnych Spotkań z Kresami. Powszechnie wiadomo, że Muzeum finansowane jest ze środków samorządu województwa mazowieckiego. Skąd samorząd bierze na to środki, bo wiadomo, że z pieniędzmi jest kruczo?

ADAM STRUZIK: Rzeczywiście sytuacja finansowa województwa spowodowana wysokim „janosikowym”, czyli subwencją wyrównawczą, którą co roku musimy płacić na rzecz innych województw, nie jest najlepsza. Mimo tych problemów, musimy wywiązywać się z powierzonych nam zadań i tak dysponować środkami, aby starczyło i na infrastrukturę, i na zdrowie, i na kulturę.

II Muzealne Spotkania z Kresami to impreza bardzo ważna i ciekawa. Świadczy o tym zarówno liczba zgłoszonych referentów, związanych z placówkami całego kraju, jak i szeroki zakres tematyczny. Ze względu na naszą bogatą historię i tradycję warto organizować takie konferencje. Dzięki nim także przyszłe pokolenia będą pamiętać o kresach wschodnich.

Patronat honorowy nad spotkaniami objął nie tylko marszałek województwa mazowieckiego, ale także marszałek Senatu RP, Bogdan Borusewicz oraz minister kultury i dziedzictwa narodowego Bogdan Zdrojewski. Można wnioskować, że dla nich także ta konferencja jest szczególnie ważna.

Dlaczego akurat Muzeum Niepodległości zajmuje się tematyką kresową?

Muzeum Niepodległości to instytucja od lat doskonale znana i ceniona. W pierwotnym założeniu miało zajmować się wyłącznie zagadnieniami związanymi ze zrywami niepodległościowymi, a to wyznaczało czasową cezurę na XIX i XX wiek. Tak się jednak składa, że w stolicy działa wiele organizacji kresowych oraz tych zajmujących się Polską, które nie zawsze mają publicznego mecenasa, nie mają miejsca na organizację swoich spotkań czy konferencji. W tej sytuacji naturalnym wydawała się pomoc i realizacja wspólnych przedsięwzięć. Dodatkowo muzeum zapewnia bezpieczeństwo i należyte przechowywanie powierzonych lub zdeponowanych tu eksponatów. Z nich to właśnie powstały z czasem: Kolekcja Leopolska, Kolekcja Sybiracka oraz Kolekcja Krzemieniecka. Zawierają one wiele cennych, gromadzonych latami zbiorów, w dużej części pochodzących od osób prywatnych. Tak więc z uwagi

na wieloletnią tradycję Muzeum nie bez przyczyny jest organizatorem II Muzealnych Spotkań z Kresami. Warto pamiętać, że głównym organizatorem tej konferencji jest nowoutworzony w Muzeum Niepodległości Dział - Instytut Kresowy. Ma on w szczególności sposób zajmując się tematyką Kresów.

Czym dotąd zajmował się ten dział?

Instytut zorganizował już kilka imprez o różnorodnym charakterze. Były to między innymi dwie wystawy fotograficzne. Jedną ukazywała piękno Kresów w okresie międzywojennym, natomiast na drugiej zaprezentowano zdjęcia wykonane współcześnie. Obie cieszyły się dużym zainteresowaniem. Podobnie było w wypadku zorganizowanego przez Dział Instytut Kresowy konkursu na najlepsze fotografie z Kresów. Instytut był także współorganizatorem obchodów 67. rocznicy zagłady w Hucie Pieniackiej.

Mowa tu oczywiście o dramatycznych wydarzeniach mających miejsce podczas II wojny światowej na Kresach Południowo-Wschodnich. Czy takie rozdrapywanie zablizniających się ran, nie będzie miało negatywnego wpływu na stosunki polsko-ukraińskie?

Rolą historyków i instytucji zajmujących się naszym dziedzictwem jest rzetelne i otwarte mówienie o różnych wydarzeniach. I nie można stosować tu podziału na bardziej poprawne lub też mniej. Oczywiście wszelkie działania każdej Instytucji kultury muszą być realizowane z wielkim taktem i delikatnością. Wydarzenia, o których mowa są bardzo ważne dla naszej wspólnej pamięci. Mówią o tragedii wielu tysięcy Polaków i zarazem przypominają sylwetki szlachetnych Ukraińców, którzy narażając własne życie szli im z pomocą. Wiem, że w wielu kręgach Ukrainy, intencja ta została tak właśnie odczytana. Poza tym stosunkowo niedawno w lipcu 2009 r. Sejm RP przyjął uchwałę, która w sposób jednoznaczny, w odniesieniu do tragicznego losu Polaków na Kresach Wschodnich, mówi o obowiązku przywracania pamięci historycznej jako ważnym zadaniu dla wszystkich władz publicznych, w imię lepszego porozumienia się narodów naszej części Europy. Z tego właśnie misyjnego zadania Dział Instytut Kresowy w Muzeum Niepodległości w pełni się wywiązuje.

Mazowsze.
serce Polski

↑ Tarnopol. Ulica Świętojańska

Muzeum i Kresy

4 kich śladów materialnych i niematerialnych przeszłości, przekazujących prawdę i legendę o Lwowie i Małopolsce Południowo-Wschodniej; upamiętnianie i upowszechnianie wśród potomnych dziedzictwa historycznego tego miasta i regionu. Wkrótce zakres terytorialny gromadzenia zbiorów rozszerzono na cały obszar Kresów Wschodnich.

Jako integralna część zasobów Muzeum Niepodległości, zbiory Kolekcji Leopolska są własnością narodową. Pozyskano blisko 5 tys. bardzo różnych obiektów, przekazanych przez ponad stu ofiarodawców z ponad 25 miejscowości w Polsce oraz kilku z zagranicy: Ukrainy, Wielkiej Brytanii, Szwajcarii, Stanów Zjednoczonych. Pozyskane dotychczas materiały dotyczą głównie dziejów Lwowa i jego społeczeństwa (w tym interesujące pamiątki kilkunastu rodzin lwowskich) w okresie zaborów i w latach II Rzeczypospolitej.

Dziewięć wystaw

W ciągu 17 lat funkcjonowania Kolekcji Leopolska w Muzeum Niepodległości przygotowano dziewięć wystaw obejmujących tematykę kresową, na przykład: „Lwowskie cymelia” (maj - czerwiec 1993); „We Lwowie przed stu laty. Źródła Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego” (październik 1995 - luty 1996); „Kresy Wschodnie Rzeczypospolitej. Ziemia i ludzie” (wrzesień 1997 - styczeń 1998), jak dotychczas największe przedsięwzięcie - pokazano 1200 obiektów, pochodzących z zasobów 37 muzeów, bibliotek i archiwów oraz ze zbiorów 30 osób prywatnych); „Pamięć Grodna 1919-1939” (styczeń - kwiecień 1999), „Henryk Jan Józewski. Polityk, artysta, malarz” (wrzesień - grudzień 2002), „Wołyń czasu zagłady” (2006). Wszystkim ekspozycjom towarzyszyły różnego ro-

dzaju imprezy: wykłady tematyczne, wieczory autorskie i wspomnień, dyskusje panelowe, występy zespołów artystycznych, pokazy filmów itd. oraz wydawnictwa: katalogi, informatory, foldery, ulotki informacyjne.

Muzeum Niepodległości chętnie podejmuje współdziałanie z instytucjami realizującymi tematykę kresową w dziedzinie nauki, kultury, upamiętniania wybitnych osób i zdarzeń historycznych, ochrony polskiego dziedzictwa kulturowego na dawnych Kresach Wschodnich Rzeczypospolitej. W latach 1992 - 2011 miało miejsce sporo innych imprez oraz wystaw, poświęconych min. harcerzom lwowskim, zbrodniom sowieckim na więzieniach latem 1940 r. na Kresach Wschodnich, ludziom Polem, Brasławszczyźnie oraz Kresom w fotografii Henryka Poddębkiego”.

Syberia i Krzemieniec

Ważną formą upowszechniania i upamiętniania Kresów Wschodnich są wydawnictwa. Oprócz opracowań o niektórych darach złożonych w Kolekcji Leopolska przygotowano edycje trzech specjalnych numerów czasopisma muzealno-historycznego „Niepodległość i Pamięć” - w latach 1999 („Kresy Wschodnie Rzeczypospolitej. W obronie polskości”), 2006 (historia i pamięć Lwowa), 2008 („Wołyń: historia i dziedzictwo”). W roku 1993 wspólnie z Muzeum Historycznym m. st. Warszawy wydano katalog dzieł związanego ze Lwowem Aleksandra Sochaczewskiego (1843-1923), którego obrazy eksponowane są w Muzeum X Pawilonu Cytadeli Warszawskiej - Oddział Muzeum Niepodległości.

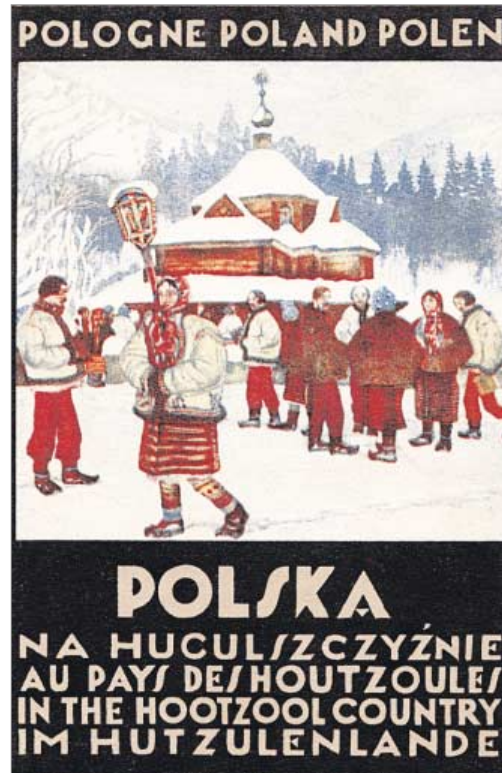
Historia Lwowa i Kresów Wschodnich znalazła miejsce w działalności edukacyjno-popularyzatorskiej realizowanej w Muzeum poprzez lekcje muzealne, spotkania autorskie, prezentacje publikacji, odczyty, projekcje filmów, konkursy wiedzy itp.

W roku 1994 została utworzona Kolekcja Sybiracka, gromadząca pamiątki dokumentujące losy wywiezionych na Wschód Polaków, wśród których tak wielu to mieszkańcy dawnych Kresów Wschodnich

♦ Lida. Dworzec Mikołajewski

Zapamiętać dramat jednej wsi

Z okazji 67. rocznicy zagłady w Hucie Pieniackiej (dzisiejsza zachodnia Ukraina) Muzeum Niepodległości zorganizowało od 28 lutego do 4 marca 2011 roku cykl imprez - prelekcje, wystawę, pokazy filmu. 28 lutego 1944 r. ukraińscy nacjonaliści, głównie z jednostki SS, wymordowali tu ponad 800 osób.

Głównym punktem uroczystości był pokaz filmu „Skrawek piekła na Podolu” w reżyserii Jolanty Chojeckiej-Kessler. Na kolejnych spotkaniach organizowano też prelekcje i dyskusje. 28 lutego wystąpił historyk Aleksander Szycht, który mówił o ludobójstwie OUN-UPA, oraz Sulimir Stanisław Żuk, świadek dramatycznych wydarzeń sprzed ponad 60 lat. Wysłuchano również wykładu pani Ewy Siemaszko, najbardziej znanej specjalistki w omawianym temacie. Prelegentka przedstawiła pokaz multimedialny skierowany przede wszystkim do młodzieży, porządkujący główne zagadnienia związane z Organizacją Ukraińskich Nacjonalistów oraz jej zbrojnym ramieniem Ukraińską Powstańczą Armią, a także 14. Dywizją Grenadierów SS (zwaną też SS Galizien lub Hałczyzna). Zarówno wykład, jak i pokaz nosiły tytuł: „Zbrodniarze czy bojownicy o niepodległość. Wokół tragedii Huty Pieniackiej”.

Po uroczystości można było również obejrzeć sprowadzoną specjalnie na tę okazję z Muzeum Ziemi Wschowskiej wystawę dotyczącą historii Huty Pieniackiej oraz zbrodni dokonanej na jej mieszkańcach. Warto zaznaczyć, że wśród eksponatów znajdowała się makietka nieistniejącej już wsi z rozkładem domów i ulic opracowanym plastycznie dzięki relacjom ocalałych mieszkańców.

4 marca kolejne spotkanie poprowadził dr Tadeusz Samborski, znawca tematu, pracownik urzędu marszałkowskiego oraz prezes Stowarzyszenia Współpracy Polska-Wschód. Nastąpiło także uroczyste wręczenie odznaczeń przyznanych osobom zasłużonym dla krzewienia wiedzy o Kresach. Głos zabrała prezes Stowarzyszenia Huta Pieniacka Małgorzata Gośniowska-Kola, nakreślając obecną działalność stowarzyszenia na rzecz upamiętniania ludności zamordowanej w Hucie Pieniackiej. Pokaz filmu „Skrawek piekła na Podolu” tym razem opatrzono wykładem dr Lucyny Kulińskiej pt. „Bezkarność w obliczu zbrodni. Powojenne dzieje sprawców rzezi w Hucie Pieniackiej”.

Zaproszeni przez Dział - Instytut Kresowy aktorzy scen warszawskich zaprezentowali wstrząsające „Strzępy wspomnień” świadków wydarzeń i ocalałych z wioski, w których rzezi dokonywała UPA. Wystąpił także, przedstawiając swe wspomnienia, naoczny świadek tragicznych wydarzeń w Hucie Pieniackiej Franciszek Bąkowski, który we wzruszający sposób nakreślił dramatyczną sytuację dzieci ocalałych z rzezi.

Do udziału w przedsięwzięciu zaproszeni zostali członkowie stowarzyszeń Rajd Katyński oraz Huta Pieniacka, którzy w multimedialnym pokazie zaprezentowali swoje dokonania dla upamiętnienia zbrodni w Hucie Pieniackiej.

Projekt zrealizowany został pod honorowym patronatem marszałka województwa mazowieckiego we współpracy ze Stowarzyszeniem Huta Pieniacka, Stowarzyszeniem Współpracy Polska-Wschód oraz Kresowym Ruchem Patriotycznym.

deportowani w głąb ZSRR. Dotychczas pozyskano ponad 1500 obiektów o zesłańcach, więźniach i łagierach oraz o dzisiejszych działaniach upamiętniających prześladowania. Nabytki kolekcji od 2000 roku można oglądać na stałej ekspozycji pt. „Sybiryacy 1940-1956”, prezentowanej w Oddziale Muzeum Niepodległości - Muzeum X Pawilonu Cytadeli Warszawskiej.

W roku 2003 powstała w Kolekcja Krzemieniecka, z inicjatywy Koła Krzemieńczan przy Towarzystwie Przyjaciół Warszawy (Oddział Stare Miasto). Jej celem jest gromadzenie oryginalnych pamiątek związanych z Krzemieniem i ziemią krzemieniecką. Dzięki ofiarności darczyńców, stosunkowo niedawno powołana kolekcja stanowi już dziś znaczący zbiór archiwaliów, materiałów ikonograficznych, wydawnictw, które dość szeroko obrazują charakter przedwojennego Krzemienia i jego sławnego Liceum oraz dokumentują współczesne działania mające na celu zachowanie pamięci o mieście, jego społeczności i Liceum Krzemienieckim. W roku 2008 przygotowano wystawę „Krzemieniec - miasto wielkiej tęsknoty”.

Muzealne Spotkania z Kresami

Wszystkie te działania zaowocowały pomysłem zorganizowania w roku 2007 I Muzealnych Spotkań z Kresami. Na zaproszenie Muzeum Niepodległości odpowiedziało trzydziestu pracowników merytorycznych z kilkunastu instytucji muzealnych, wyższych uczelni, archiwów państwowych, bibliotek oraz stowarzyszeń. Spotkania odbyły się 26-27 maja 2008 roku w Muzeum Niepodległości w Warszawie, stanowiąc ważne przedsięwzięcie na drodze do scaleńia mocno rozproszonej wiedzy o zachowanym w zbiorach muzeów, jak też bibliotek i archiwów, dziedzictwie Kresów Wschodnich.

Ze względu na bardzo duże zainteresowanie i pozytywną ocenę Spotkań, na początku 2010 roku Muzeum Niepodległości przystąpiło do przygotowania II Muzealnych Spotkań z Kresami. W odpowiedzi na zaproszenie zgłosiło swoje uczestnictwo 35 pracowników merytorycznych z 19 instytucji.

♦ Podwoczyzka widok ogólny, granica

♦ Stanisławów. Plac Mickiewicza. Ta i inne pocztówki ze zbiorów Muzeum Niepodległości

♦ Żółkiew. Brama Sobieskiego
♦ Lwów. Pomnik Sobieskiego

O dziejach dawnych polskich ziem wschodnich

23 – 24 maja 2011 r. w Muzeum Niepodległości w Warszawie odbywają się II Muzealne Spotkania z Kresami

Spotkania poświęcone są prezentacji posiadanych zbiorów, zrealizowanych dotąd wystaw, prac naukowo-badawczych, edytorskich oraz innych form aktywności dotyczących tematyki Kresów Wschodnich Rzeczypospolitej. Prezentacja słowna, pokaz multimedialny zbiorów kresowych, wszelkich śladów materialnych i niematerialnych przeszłości przekazujących prawdę i legendę o Kresach Wschodnich to znaczące działania muzealne w upamiętnianiu i upowszechnianiu wśród potomnych dziedzictwa historycznego ziem kresowych i ludzi je zamieszkujących.

Tak zaproponowana formuła Muzealnych Spotkań z Kresami główną rolę w mówieniu o dziejach dawnych polskich ziem kresowych i Kresowian powierza prezentowanemu obiektowi muzealnemu, dokumentom historycznym i pamiątkom, które świadczą o przeszłości i ją dokumentują, są wyrazem utrwalonej w nich pamięci ludzi. Oprócz tematu głównego widzimy potrzebę uwzględnienia innych wątków, jak na przykład: stan ratowania polskich zabytków za wschodnią granicą, kultywowanie kresowych tradycji w powojennej Polsce (w tym głównie działania o zorganizowanym charakterze od roku 1989 r.).

W odpowiedzi na rozesłane przez Muzeum Niepodległości zaproszenie do około 40 instytucji i osób w Polsce swoje uczestnictwo w II Muzealnych Spotkaniach z Kresami zgłosiło 35 pracowników merytorycznych z 19 instytucji muzealnych, wyższych uczelni, archiwów państwowych, bibliotek. Na konferencji są prezentowane zbiory i kolekcje kresowe.

Patronat honorowy nad konferencją objęli marszałek Senatu RP Bogdan Borusewicz, minister kultury i dziedzictwa narodowego Bogdan Zdrojewski oraz marszałek województwa mazowieckiego Adam Struzik.

Przedstawione zostaną referaty dotyczące zbiorów i kolekcji z dziedzin:

- grafika, rysunek, malarstwo,
- fotografia,
- zbiory i kolekcje – druki i rękopisy oraz inne,
- etnografia,

a także dotyczące wystawiennictwa, prac konserwatorskich, badawczych i popularyzacji.

Spotkaniom towarzyszy pokaz pamiątek kresowych – obiektów wybranych przez autorów prezentacji oraz wystawa czasopism kresowych wydanych w Polsce w latach 1989 – 2009 ze zbiorów Muzeum Niepodległości w Warszawie.

Dodatek, we współpracy z Muzeum Niepodległości, zredagował Piotr Kościński

• Siedziba Muzeum Niepodległości w Warszawie

Kresowe fotografie

1879 osób obejrzało wystawę fotografii Henryka Poddębskiego w Muzeum Niepodległości. Przygotował ją Dział – Instytut Kresowy przy współpracy Działu Edukacji i Promocji Muzeum Niepodległości oraz Wydawnictwa AD REM

Okazją do zaprezentowania w muzeum szczególnej wystawy było wydanie przez Wydawnictwo Ad Rem z Lublina albumu „Kresy” znanego fotografa Henryka Poddębskiego. Przygotowane w oparciu o materiał do albumu wielkoformatowe fotografie były doskonałym materiałem do przygotowania wystawy skierowanej do szerokiego grona odbiorców.

Na wystawie przedstawione zostały reprodukcje zdjęć wykonanych przez Henryka Poddębskiego podczas jego licznych podróży na Kresy. Fotografie mają unikatowy charakter i w większości przypadków nie były wcześniej publikowane. Poddębski miał niezwykle talent i dar ukazania uroku i ducha miejsc, które utrwalał. Szczególnie imponująco wyglądają panoramy miast i miasteczek kresowych. Artystę fascynowało bogactwo kultur i obyczajów nadające niepowtarzalny kolorystyczny soczysty soczystość. Ale interesował się także codziennym życiem mieszkańców kresowych miast, miasteczek i wsi,

dlatego na wystawie nie mogło zabraknąć utrwalonych w obiektywie scenek rodzajowych. Uważny zwiedzający niewątpliwie odnalazł miejsca zapisane na kartach historii, uwiecznione w literaturze, poczuł atmosferę kresowych miast, miał okazję podziwiać urok miejsc i piękno ludzi.

Wystawę – około 30 plasz – zaprezentowano w sali balowej Pałacu Przebendowskich/Radziwiłłów 12 – 31 stycznia 2011 roku. Dodatkowym uzupełnieniem wystawy były oryginalne fotografie wykonane przez Poddębskiego, a udostępnione muzeum przez córkę artysty Krystynę Kukiela. Zostały one wyeksponowane w gablotach muzealnych i antyramach i opatrzone podpisami.

Zgodnie z realizowanymi przez muzeum założeniami każda wystawa obudowana jest imprezami towarzyszącymi. I tej wystawie towarzyszył cykl spotkań tematycznych, które zgromadziły liczne grono miłośników Kresów. Pierwsze spotkanie poświęcone było autorowi zdjęć i jego podróżom. Małgorzata Florczak z Instytutu

Sztuki PAN wygłosiła prelekcję „Henryk Poddębski na Kresach – fotograf w podróży”, zaś Krystyna Kukiela – córka fotografa – wspominała postać Henryka Poddębskiego. Kolejne adresowane było do młodzieży (choć na sali nie zabrakło też dorosłych słuchaczy) i miało umożliwić przeniesienie w świat Kresów. Krystyna Kukiela wspominała wakacje na Kresach, opowiadała o wyjazdach z ojcem, przywoływała obrazy z przeszłości. Gościem ostatniego spotkania był prof. Jan Lewandowski z Uniwersytetu Marii Skłodowskiej-Curie z Lublina, który opowiadał o Kresach dawnych i dzisiejszych.

Wystawę „Kresy w obiektywie Henryka Poddębskiego” zobaczyło 16 zorganizowanych grup szkolnych. Dla uczestników zajęć opracowane zostały specjalne karty pracy, które zawierały zestaw zadań. Ich rozwiązanie wymagało od uczestnika uważnego obejrzenia zgromadzonych na wystawie fotografii i zapoznania się z komentarzami, jakim iopatrzone zdjęcia.

• Wilno. Ulica Adama Mickiewicza

250 zdjęć z Buga

Na początku grudnia 2010 r. Dział – Instytut Kresowy ogłosił konkurs fotograficzny zatytułowany „Dawne Kresy we współczesnym obiektywie”. Chodziło o pozyskanie zdjęć – amatorskich i profesjonalnych – wykonanych niedawno. Termin składania prac upływał 10 stycznia 2011.

Konkurs cieszył się ogromnym zainteresowaniem – wpłynęło ponad 250 prac od uczestników z Polski, Litwy, Białorusi i Ukrainy. Świadczy to o dużym zainteresowaniu tematyką kresową oraz o fakcie, że Kresy są wciąż mocno zakorzenione w sercach Polaków.

Nagrodę główną za zajęcie I miejsca stanowił album „Kresy w fotografii Henryka Poddębskiego” ufundowany przez Wydawnictwo Ad Rem. Laureaci konkursu uhonorowani zostali przez Muzeum Niepodległości nagrodami książkowymi oraz związanymi do tematyki Kresów specjalnie przygotowanymi przez Dział – Instytut Kresowy dyplomami. Wszyscy pozostali uczestnicy otrzymali pamiątkowe dyplomy i drobne upominki w postaci zestawów patriotycznych kart pocztowych.

Po burzliwych, kilkusetapowych pracach weryfikacyjnych całego zespołu, jury wyłoniło laureatów. I miejsce, nagrodę główną, otrzymała Anastasia Cariuk za zdjęcie „Różana, rezydencja Sapiechów”.

Oficjalne ogłoszenie wyników konkursu i uroczyste wręczenie nagród połączone z multimedialną prezentacją najpiękniejszych fotografii, odbyło się 31 stycznia 2011 roku w siedzibie Muzeum Niepodległości.

Najpiękniejszych sto prac zostało zaprezentowanych na wystawie, prezentującej polskość na dawnych ziemiach wschodnich. Przedstawiają smutny los dewastowanych zabytków i cmentarzy, gdzie na pochylonych krzyżach wciąż widnieją białoczerwone opaski. Pokazują też współczesność Kresów, dziś będących terytorium trzech państw.

„Ballada o Wołyniu”

23 i 24 maja w specjalnie zaaranżowanych wnętrzach Muzeum Niepodległości w Warszawie odbędzie się dwa premierowe pokazy spektaklu „Ballada o Wołyniu” w wykonaniu Teatru Nie Teraz z Tarnowa.

„Ballada o Wołyniu” to pierwszy w Polsce spektakl teatralny, który opowiada o ludobójstwie na polskiej ludności Kresów Wschodnich w latach II wojny światowej popełnionym przez nacjonalistów ukraińskich.

Scenariusz spektaklu korzysta z wątków legendarnej książki wielkiego polskiego pisarza Włodzimierza Odojewskiego „Zasypie wszystko, zawieje”. Wykorzystywane są także oryginalne świadectwa osób, które przeżyły zagładę Polaków na Kresach oraz stare pieśni – polskie i ukraińskie.

Teatr Nie Teraz istnieje od 30 lat i wywodzi się z nurtu polskiej alternatywy artystycznej oraz teatru politycznego ukształtowanego w latach 80. XX wieku. Spektakl „Ballada o Wołyniu” to pierwszy w historii Muzeum Niepodległości projekt otwierający przestrzeń muzeum na profesjonalne działania teatralne. Wstęp tylko z zaproszeniem.